

Historie SOKOLA Předklášteří

1912 - 1941

Založení Sokola Předklášteří, dle dochovaných materiálů z jednoty tišnovské, se datuje do roku 1912. Obec Předklášteří čítala asi 500 obyvatel, většinou dělníků a malou část zemědělců. Byl tu pivovar, cukrovar, velkostatek Porta Coeli, papírna, vápenka a další, kde většina občanů pracovala.

U kolébky Sokola a jeho založení stál Rudolf Klátíl starší, který byl také prvním starostou. Po dobu I. světové války činnost ustala. Opět se obnovila v r. 1917. Rozvíjela se díky nadšení několika jednotlivců. Byli to zejména manželé Tenglerovi (učitelé), rodina Klátílová (Rudolf), rodina Misařova, rodina Tantýrkova, Ondřej zvaný Pára, učitel Fr. Vrchlabský, náčelník Oldřich Sládek, náčelnice Andělka Svobodová, paní Klátílová – Tolárková, rodina Mičánková, rodina Chutných, učitelé Sklenář, Metoděj Svoboda a další.

Vlastní místnost sokolové neměli, proto střídali sály, kde se dalo. Byla to hospoda u Sládků, u Trantýrků, u Dvořáčků, cvičilo se v zaskleném úzkém pavilonku tehdejší Masarykovy ligy proti tuberkulóze (zotavovna, nyní zvláštní škola) a později ve školní tělocvičně, kde byli podmínky nejlepší. nacvičovalo se také u Klátílů na dvoře a B. Klátílová jim při otevřeném okně hrála z domu na klavír. Kromě cvičení (ZTV), hrávali divadla, pořádali besídky a akademie, v ozdravovně a v „Záměčku“. Veřejná cvičení a výlety se konaly „Pod kaštany“.

Činnost jednoty potřebovala finance, které zajišťoval papírník Karel Kopřiva, továrník, který byl i dlouhá léta starostou jednoty. Dalším sponzorem byla Vlasta Dvořáčková z hospody, která často doplácela na sokolské potřeby, a mnozí další.

Na Všesokolský slet v Praze r. 1926 se nacvičovalo v Tišnově a docvičovalo u Klátílů na dvoře za klavírního doprovodu br. Jaroslava Klátíla (Badin). po tomto sletě se začalo naplno cvičit v Předklášteří. Cvičitelky žactva byly Tenglerová, Svobodová, dorost a ženy vedla Klátílová, Hrbolítá – Pavlíčková, Dočkalová a Tenglerová. Muže vedl Sládek, Tengler a později i mladší cvičitelé, kteří prošli dorostem a začlenili se do mužů – Muzikant a O. Kouřil.

TJ SOKOL pořádá veřejná cvičení Pod kaštany, účastní se okrskových cvičení v Deblíně, Doubravníku, Kuřimi a Dol. Loučkách.

Členky Sokola, které pracovaly v dílně s. Chutné, zadarmo šily cvičební úbory pro žactvo. Na dobré úrovni bylo i družstvo mužů, cvičících na náradí. Byli to hlavně L. Trtílek, Fr. Radlička, L. Rašek, Jar. Kropát, J. Lieberzeit, a H. Hajný. V létě se cvičilo venku u Sládků a na hřišti Čubrka. Náradím byly kruhy a hrazda. Cvičitelé nářadovců byli dva bratři Klátílové, Fr. Svoboda a Ol. Kouřil. Dále se cvičila prostrná, pořadová, šplh a atletika. Členové jednoty se účastnili na různých závodech, přespolním běhu, na župních akademiích – Česká beseda, na okrskových a župních sletech. Na sletě v roce 1938 cvičilo 30 sokolů.

Jednota měla 4 odbory: divadelní (2-3 představení do roka), loutkářský, branný a zábavní. V její činnosti bylo zapojeno 64 mužů, 42 žen, 29 dorostu, 98 žactva.

Činnost Sokola se neomezovala jen na tělovýchovu. Byla také zaměřena na kulturní a zábavnou činnost. Byly pořádány besídky, divadla, akademie, maškarní plesy, mikulášské nadílky, silvestrovské programy s tematikou na místní poměry a ve spolupráci s tehdejšími hasičským spolkem hody se stavěním máje. Při výzdobě a dekoraci sálů účinně pomáhal akademický malíř Viktorin z Tišnova. Nelze pominout také zřízení sokolského kina, tehdy ovšem němého. Promítalo se v sále u Sládků,

příčemž obětavě pracoval br. F Radlička. Aktivita kina ustala proniknutím zvukového filmu. V lednu 1938 byl zřízen lyžařský odbor. Rozmáhá se lyžařská turistika, jezdí se na Čepičce, Černičáku, Šafránici, na nelepečských loukách a lesních cestách.

25.4.1939 byl odprodán sokolský pozemek naproti papírně paní Přehnákové – Kopřivové. Získaná částka 56.000,- Kč nabídnuta smluně obci jako dar na přístavbu tělocvičny s podmínkou, že v ní sokolské složky budou moci cvičit. Bylo v ní k dispozici i sokolské nářadí, bradla, kůň, žíněnka a pianino.

Druhá světová válka a nástup fašistického režimu u nás přerušila veškerou činnost Sokola i jiných československých spolků a organizací (12.4.1941). Do podzemní protifašistické činnosti se zapojili: A. a F. Vlasák, V. a O. Misař, M. Kučera, A. Pánek, G. Spohr – župní náčelník, a Fr. Svoboda. Poslední dva zaplatili za svoji odbojářskou činnost životem.

1945 – 1967

Po skončení II. světové války byla činnost obnovena na ustavující schůzi 14.6.1945. Starostou Sokola se stává ředitel ozdravovny František Čech, náčelníkem O. Sládek (hostinský a řezník), jednatelkou Olga Chutná (studentka, matka herečky Veroniky Žilkové). Do jednoty se přihlásilo 57 mužů, 45 žen, 13 dorostenců, 12 dorostenek a 58 žáků.

Činnost pokračovala v původních odborech, jen divadelní odbor se spojil s pěveckým spolkem Květnice. Zájem o cvičení vzrostl, v roce 1947 bylo úspěšné veřejné cvičení, průvod obcí a večerní veselice. Od podzimu 1947 příprava na slet v Praze, kterého se následujícího roku účastní 30 cvičenců. Duší cvičení mužských složek byl bratr Oldřich Sládek, jeho následovatelem pak Václav Procházka.

XI. Všesokolského sletu se zúčastnilo 30 cvičenců.

Aktivní členové z této doby: Fr. Čech, V. Čechová, Lula, Procházka, Sládek st. a ml., L. Špaček, manželé Vlčkovi, M. Vejvoda, J. Jakubec, V. Vojta, L. Gross, L. Chutný, Endlicher, F. Janíček, A. Grossová, sestry Vejvodovy, J. Novotná, J. Ivánek, F. Novotný, manželé Justovi, A. Boleslavová, J. Klátilová, sestry Rybníčkovy, manželé Dundáčkovy, A. Svobodová, Poulová, L. Homolka, V. Misař, L. Muzikant, J. Schwarzbach, Vlček, Vykypěl, Hornochová.

V prosinci 1948 se do jednoty zapojil místní fotbalový klub.

V letech 1949 – 50 se brigádnicky buduje hřiště za obecnou školou a fotbalové hřiště na Trávníkách, začínají se plnit podmínky Tyršova odznaku zdatnosti. Fotbalová jedenáctka se krátce zapojuje do okresní soutěže pod vedením L. Chutného.

Po sloučení všech tělovýchovných spolků do ČSTV si naše jednota ponechala název SOKOL a pokračovala ve své činnosti.

Ustavující schůze se uskutečnila v bývalé místnosti závodní školy práce papírny a prvním předsedou byl zvolen F. Janíček, náčelníkem byl V. procházka, náčelníci Míla Vejvodová. Dalšími členy výboru pak byli M. Pátek, M. Cibulková, V. Dundáček, I. Pátková a manželé Jakubcovi, kteří rozšířili ZRTV o další oddíly – sportovní gymnastiku a turistiku.

V šedesátek roce nacvičovaly všechny složky na spartakiádu a vystupovaly na společných cvičeních v Tišnově, Lomnici, Kuřimi, Brně a v Praze.

Do této doby spadá také počátek budování sokolovny (kabiny). S velkým elánem se začalo tím, že se bourala budova bývalé prodejny Včela, z níž materiál byl Místním národním výborem jednotě přenechán. Tento se vozil ihned na hřiště a tam byl použit

pro stavbu. Zpočátku stavěl, kdo měl ruce, ale postupně zájem upadal a dokončení se protahovalo. Je nutné si také uvědomit, že nebyly finanční prostředky a příspěvky OV ČSTV společně s výtěžky ze zábav na materiál nestačily.

V roce 1967 se TJ v Předklášteří dostává do takové situace, že výborová schůze, která se konala 26.10.1967, byla nucena uvést jednotu na určitou dobu do klidu. V této době měla jednotu nedostatek cvičitelů a byl nezájem i ze strany členstva o činnost jednoty.

1968 – 1973

Dne 28.11.1968 se sešli někteří členové TJ a výbor rodičovského sdružení školy a na této schůzce bylo rozhodnuto obnovit činnost TJ. Za tímto účelem přešla většina členů výboru SRPŠ do TJ a přebírají funkce přímo ve výboru.

Byl to kolektiv, který dokázal zorganizovat řadu brigád a odpracovat na nic velké množství brigádnických hodin. Ve svých řadách měl členy s organizačními schopnostmi a při této práci a činnosti se kolektiv dokázal i pěkně pobavit. Jednalo se o následující členy:

starosta – J. Jakubec, náčelník – J. Pospíchal, dále Ivánek, Baksa, Bednář, Šikola, Opatrný, Novotný, Pospíchal, Panáček, Lieberzeit, Mičánková, Cibulkovi a další.

Pořádaly se zájezdy do divadla, v zimě bylo v provozu kluziště za školou a pořádaly se lyžařské závody na Klínku (60 závodníků).

V této době neměla TJ žádné své místnosti a veškeré schůze výborové a výroční byly pořádány v prostorách školy, díky pochopení tehdejšího ředitele D. Šikoly. Výbor se proto rozhodl pro dobudování kabiny, která byla v tehdejší době v dezolátním stavu. Dále byly vyhotoveny plány na zbudování tělovýchovného areálu. Tento výbor si takto stanovil nemalé úkoly.

Z důvodu nedostatku finančních prostředků byl navázán styk s Brněnskými papírnami, které se staly patronem TJ a podporovaly jednotu finančně i materiálově. Rovněž ze strany MNV byla poskytována pomoc a byl znát zájem o dokončení kabiny a vybudování sportovního areálu. Tyto dotace však zdaleka neztačily pokrýt finanční náklady. Výbor byl proto nucen hledat další zdroje, a tím se staly taneční zábavy.

Byl vybudován parket, stoly, přístřešek pro muzikanty a další. Tyto zábavy se pak staly hlavním finančním zdrojem pro dobudování kabiny.

A tak po odpracování řady brigádnických hodin a díky obětavosti členů byla kabina v roce 1973 dokončena a zkolaudována, zbudováno osvětlení výletišť a volejbalové hřiště. TJ tak dostala své vlastní prostory, ve kterých již mohla pořádat schůze a ukládat náradí. Je dokončena 1. část kabiny, osvětlení výletišť a hřiště pro volejbal.

V roce 1972 za vedení J. Zavřela byl založen oddíl odbíjené a rekreačně se hrál stolní tenis.

V této době byl starostou L. Bednář, předsedou volejbalového oddílu L. Poul.

Začíná se rodit nový plán na zbudování kulturní místnosti při kabině.

1973 – 1990

V roce 1974 byl předsedou zvolen L. Opatrný – až do roku 1976, kdy bylo komunistickou stranou nařízeno, že předseda a nejméně polovina výboru musí být straníky. V letech 1978 – 81 byl předsedou jednoty ing. J. Gross, po něm do roku 1986 František Hanák. Dalšími členy výboru byli: J. Pospíchal, M. Hájková, M.

Kulhánková, H. Lieberzeitová, J. Ivánek, J. Jakubec. Od roku 1987 je předsedou TJ zvolen ing. Karel Babák.

v 80. letech pokračuje velký rozmach jak sportovní, tak stavební brigádnické činnosti. V ZRTV aktivně cvičí okolo 100 členů. M. Kulhánková vede 48 žen a dorostenek v džezgymnastice, volejbalový oddíl úspěšně soutěží v okresní soutěži, jeho členové jsou aktivní i v budovatelské činnosti, pravidelně se jezdí na plavání. Začíná nová éra lyžování. Parta skalních lyžařů (M. Babáková, O. Pospíšil, Vlach, Krecht, M. Jeřábek, L. Kouřil, J. Ivánek, J. Svoboda, J. Jakubec, a další) začala uskutečňovat svou dávnou představu – prodloužit nejhornější část Klínku až za Grossovy. Jsou vykáčeny meze a po ukončení zemních prací ve zvláštní škole buldozerista, pan M. Navrátil upravil terénní nerovnosti i na Klínku. Ve spolupráci s tišnovskými lyžaři byla potom sjezdovka zprovozněna (délka: 450 m, převýšení: 100m).

Vybudovaná sjezdovka byla podmínkou k jednání s MěNV v Tišnově (Krecht, Máca) a s ing. A. Frankem, tajemníkem Org. cestovního ruchu (Praha). Díky jeho vztahu k rodnému Tišnovu byly uvolněny finanční prostředky na vybudování umělého lyžařského svahu s lyžařským vlekem a chatou. V akci Z bylo na výstavbě odpracováno bezplatně 5000 brig. hodin členy i občany z Předklášteří a Tišnova. Řízením stavby vleku a chaty byl pověřen ing. J. Kostelecký, přístavby soc. zařízení, dílny a bufetu J. Jakubec.

Uvedení areálu do provozu v roce 1984 umožnilo rozsáhlý výcvik mládeže, pořádání řady závodů a sportovní využití široké veřejnosti. Od roku 1985 je zahájeno lyžování na trávě, zásluhu na tom má P. Ivánek, P. Doubek, ing. Kostelecký a další. Dodnes se zde pořádají Světové poháry a mistrovství ČR. Člen naší jednoty, závodník Němec, je několikanásobným mistrem republiky a Evropy.

Od roku 1980 slouží nejen Sokolu, ale i široké veřejnosti přístavba nového sálu a soc. zařízení. Od roku 1982 pak sportovní areál s volejbalovými a tenisovými kurty. Chybí hřiště na fotbal a atletiku. Dnem 23.6.1990 přechází jednotka Sokol Předklášteří z ČSTV zpět do ČOS.

Podle ročního výkazu činnosti za rok 1989 má 323 členů, z toho 101 mužů, 83 žen, 80 členů dorostu a 59 žactva.

1990 – 2001

V porevolučním období dochází k převratným změnám i v TJ SOKOL Předklášteří. Výbor, dosud fungující spíše formálně a pasivně, je z gruntu vyměněn a hlavně omlazen. Starostou je zvolen Karel Kouřil ml., pokladníkem ing. Vladimír Řezníček, jednatelkou Lenka Bednářová, cvičitelem zůstává Jiří Pospíchal, dále jsou ve výboru: Pavel Ivánek, Petr Stoff a Leopold Kouřil ml.

Je založeno několik nových oddílů. Vedle dosud fungujícího volejbalu, tenisu a lyžování, vznikají další dva nové oddíly volejbalu, z toho jeden rekreační v rámci ZRTV, aerobic, stolní tenis, nohejbal, a hlavně oddíl mládeže – orientačního běhu, kde se soustředila většina místního žactva, a tím přibylo desítky nových, mladých sokolů.

Jednota se začíná aktivněji zapojovat i do akcí, pořádaných župou a sama i spoustu vlastních činností organizuje. Mezi jinými lze vzpomenout pět let trvající účast na mezinárodním volejbalovém turnaji ve švýcarském Luzernu, kde jsme navázali řadu nových kontaktů a přátelství i mezinárodního charakteru.

V roce 1999 odchází z funkce starosty Karel Kouřil a je zvolen výbor nový v čele se starostou Oldřichem Bednářem. Náhlé úmrtí naší jednotu připraví též o pokladníka, velmi aktivního člena výboru, dobrého kamaráda, Mirka Řezníčka. Na jeho místo

přichází Marie Hliněnská. Výbor se dále rozšiřuje o zástupce volejbalového oddílu – dlouholetého trenéra Miroslava Kotase, Jiřího Pospíchala střídá ve funkci ing. Antonín Kubalík. Přichází noví členové výboru, Václav Jerošek a Petr Šenk.

Začátkem roku 2000 se rozpadá oddíl orientačního běhu a je založen nový oddíl pro děti a dorost – lyžařský pod vedením manželů Ivánkových. Poslední akcí oddílu orientačního běhu ještě je účast osmi žáků na XIII. Všesokolském sletě v Praze (skladba pro starší žactvo) s cvičitelkou Lenkou Bednářovou.

V této době také dochází k celkové plynofikaci budovy Sokola, výměně již nevyhovujícího a na provoz velmi drahého elektrického topení za levnější plynové.

Buduje se nový betonový parket, likvidují se vysloužilé lavičky na výletišti a pořizují nové.

Největší akce nás však teprve čeká – výstavba nového víceúčelového hřiště s umělým povrchem. V roce 2000 naše jednota zareagovala na vyhlášený grant České obce sokolské na budování nových hřišť a sportovišť. Poté, co jsme předložili studii nového sportovního areálu, bylo nám 70% potřebné částky přiděleno (na rok 2002-3). Na zbývající částce přislíbil spoluúčast Obecní úřad v Předklášteří. Doufejme, že tato akce vyjde a v naší obci tak vznikne krásný venkovní sportovní areál, zahrnující víceúčelové hřiště na volejbal, malou kopanou, tenis, košíkovou, házenou, hřiště na plážový volejbal, atletickou dráhu a asfaltové hřiště pro kolečkové bruslení s možností využití pro veškerou veřejnost.

Podle ročního výkazu o činnosti za rok 2000 má jednota v současnosti 137 členů, z toho 67 mužů, 29 žen, 1 dorostu, 40 žactva.

(Veškeré informace, zde uvedené, jsem čerpala ze zbytků zachovalých písemností, které se za devadesátileté období činnosti TJ SOKOL Předklášteří dochovaly. Zasloužili se o to tyto setry a bratři:

B. Klátilová, J. Kadlec, Misařová, Klátilová-Misařová, Justová, J. Mičánková, H. Opletalová, M. Pátek, L. Opatrný, F. Hanák, a mnozí další, jejichž jména se nedochovala.

Poděkování patří především manželům Jakubcovým, kteří poskytli nejvíce cenných informací.)

Lenka Bednářová
jednatel TJ SOKOL Předklášteří